

KRAVDI NÓGV TEY FYRSTU ÁRINI MEN TÍÐIN VAR SPENNANDI

Nú stjórin legði frá sær, gongur fyrirøkkan væl og er ein maktfaktor í føroysku vinnuni

Varðin er eitt sera sterkt felag í dag við einari eginogn uppá slaka hálva aðru milljard við ársenda í fjør.

Í dag rekur reiðarið nót- og trolskipini Tróndur í Gøtu, Finnur Friði, Gøtunes og Tummas T.

Harafturat lemmatrolaran Rankin.

Varðin eigur umleið 76 prosent av Varðanum Pelagic og 50 prosent av feløgnum Faroe Origin og Faroe Marine Products, umfram í øðrum feløgum. Felagið umsetti fyri knappar 900 milliónir krónur í 2019 og hevði umleið 300 fólk í starvi.

Spurdur um, hvør tíðin hevur verið mest spennandi, hesi 35 árin hann sat sum stjóri ivast hann ikki:

- Tey fyrstu árin vóru nógv meira spennandi. Alt gekk ikki eftir vild og tey fyrstu fimm árin fingi vit onki at leypa av, sigur Jákup Jacobsen.

Tað skuldi arbeiðast hart, ofta bara fyri at vit kundu fáa Trónd í Gøtu aftur til fiskiskap.

- Vit høvdu sjálvandi figging, eisini úr útlandinum, men vit megnaðu ikki altíð at gjalda. Vit noyddust alla tíðina at samráðast, men við hvørt var tolið uppi hjá lángevarunum, fortelur fráfarin stjórin.

Serliga var tað einaferð ein norskur lánistovnur, sum kravdi teir á tvang. Tíbetur var tað soleiðis, at føroyski sakførarin, sum umboðaði lánistovnin mátti til Keypmannahavnar á fund, so fundurin í rættinum var útsettur.

- Vit vóru samlaðir í Havn, nevnd og leiðsla. Á veg í rættin komu vit framvið Føroya Banka. Tá helt eg, at vit áttu at fara inn á gólv og gera eina roynd afturat at fáa neyðugu milljónirnar til vega.

- Tað gekk eisini, men tað var eftir drúgvum samráðingum við bankan. Vit fingi pengarnar og fóru út aftur, men sluppu undan at fara í rættin, sigur Jákup Jacobsen.

Tiknir í Noreg

Fleiri stóður av hesum slag gjørdur, at reiðararnir høvdu ovmikið at gera fyrstu árin, men tá ið 1990 var farið afturum, vóru einar tríggar milljónir á konto.

- Tá hendi tað, at vit vóru tiknir í Noreg og fingi stóra bót í rættinum. Eisini ta ferðina stóð nógv á, men tað eydnaðist at fáa tvær og eina hálva milljón til vega afturat teimum trimum vit tá áttu á bók, so skipið slapp aftur til fiskiskap.

Síðan hevur tað gingið rættuliga væl hjá Varðanum.

Ein vend kom í, tá ið teir við Tróndi í Gøtu fóru at trola eftir makreli heldur enn at fiska makrel við nót.

- Ferð eftir ferð fingi vit fult skip. Teir sum fiskaðu makrel við nót fiskaðu bert um náttina, meðan tað bar til at trola eftir makreli allan dagin.

»Vit noyddust
alla tíðina at
samráðast,
men við hvørt
var tolið uppi
hjá lángevar-
unum«

- Tá ið so prísurin á makreli eisini hækkaði bleiv alt lættari. So sjálvt um eg sigi, at tann fyrsta tíðin var mest spennandi, so bleiv alt lættari, tá ið tað fór at ganga væl, sigur hann.

Jákup Jacobsen – ella Dungajákup – er farin frá sum stjóri. Nú er Lena, konan, stjóri hjá honum og Bogi Jacobsen, sonur teirra, hevur tikið við sum stjóri í Varðanum.

Hann hevur verið stjóri í Varðanum Pelagic, umframt at hann er partaeigari í Varðanum. Bogi Jacobsen er eisini formaður í Føroya Arbeiðsgevarafelag.

BYGDADDRONGUR HANDVERKARI OG STÓRUR STJÓRI

Stjórin í einari av størstu fyrirkum í Føroyum, Varðanum, hevur lagt frá sær og nýtir pensionistatilveruna í góðveðrinum í Syðrugøtu. Veðrið er sera gott henda morgunin, eg havi gjørt eina avtalu við Jákup Jacobsen, Dungajákup, um at koma at vitja hann til eitt prát í Syðrugøtu.

Høvi er, at hann fyrst í mánaðinum legði frá sær sum stjóri og reiðari í Varðanum – ein av størstu fyrirkunum í Føroyum

Havi altíð kent Jákup, hóast ein kanska ikki kann siga, at vit eru vinmenn. Hartil er aldursmunurin í størri lagi, men vit hava altíð prát, tá ið vit hava møtst.

Tað angar av nýgjørdum kaffi, tá ið eg komi inn til teirra, Jákup og Lenu. Væl-dekkað borð við nýbakaðum bollum og øðrum góðum.

Hóast hann ikki er beinleiðis morgunmaður, so fór han tíðliga upp henda morgunin og sat fyri vindeygnum og nýtti útsýni yvir Syðrugøtu og eisini Gøtuvík, meðan hann fylgdi endaleysa riðlinum av bilum, ávegis til arbeiðis ella í skúla ymsastaðni í landinum.

- Ja nú havi eg skjótt verið pensionist í ein mánaða og eri um at venja meg við tað, sigur hann við einum smíli.

Jákup Jacobsen er eitt av átta børnum hjá Hensiu og Poul Andrias á Dunga. Føddur og uppvaksin í Syðrugøtu.

Smiður

Hann gekk í skúla við Gjógv, sum vit siga, tá ið vit tosa um Gøtugjógv. Hevði teir gomlu lærararnar, sum øll í hesum ættarliðnum høvdu.

Poul Enok Hansen, Jákup Simonsen og Helga Øregaard vóru lærararnir, men so kom onkur avloysari, tá ið hini tóku eftirútbúgving á Danmarks Lærerhøjskole.

Skúlagongdin fylti minni tá og flestu dreingir vildu helst gera okkurt handaligt, tá ið teir “sluppu” úr skúlanum.

Jákup Jacobsen var ikki so nógv øðrvísi enn hinir. Hann fór úr fimta flokki, sum tá var elsti flokkur í Gøtu, út at arbeiða. Fyrst arbeiddi hann fyrifallandi, men var eisini til skips eftir sild við Gulenni.

- Ikki so nógvur túrar, men so mikið, at eg havi fiska sild við gønum og harvið havi eg eisini pissað í saltan sjógv, smílist hann.

Men hann vildi meira enn tað. Hann hevði góðan hug at smíða, so hann fór at vita um tað ikki bar til at fáa lærupláss.

Tað eydnaðist.

Hann fekk lærupláss hjá Jóam Heina Joensen. Tá var lærutíðin fyra og eitt hálvt ár, men lærumeistarin skrivaði bræv til læruráð og søkti um stytta lærutíð, tí Jákup Jacobsen var ikki heilt ungur, 17 ár, tá ið hann byrjaði.

Tað helt læruráðið eisini, so Jákup Jacobsen, fekk lærutíðina stytta niður í fyra ár. Tað vil siga, at hann spardi eitt hálvt ár í lærutíð.

Tað vísti seg, at handverkaraútbúgvingin í mong ár, var grundarlag undir tí, sum hann fór at fáast við næstu árin.

Meira um tað aðrastaðni.

Nú vóru barnaárin farin og ein fyra ára lang útbúgving fingin til vega.